

LAKIALOITE 151/1999 vp

Laki vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta

Eduskunnalle

Tämä lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle HE 63/1999 vp.

Verotusta tulee tarkastella paitsi suhdannepoliitiikan myös rakenteiden uudistamisen näkökulmasta. Hallituksen tähän asti tekemien ehdotusten perusteella verotus uhkaa ensi vuonna kiristyä. Pienipalkkaisen työn korkea verorasitus on työllistämisen ja työllistymisen este. Suomen talouskehityksen yksi uhkatekijä on pitkäaikais-työttömyys, ikääntyneiden ja vähemmän koulutettujen työttömyyden jääminen korkealle tasolle.

Veroratkaisuilla tulee luoda tilaa tasapainoiselle kasvulle ja työllisyyden paranemiselle. Tämä onnistuu parhaiten kohdentamalla nyt tehtävät veroratkaisut täsmällisesti pienipalkkaisen työn verorasituksen keventämiseen. Tehokasta on käyttää sekä tuloveron keventämistä että työnantajamaksujen alentamista. Muita yleisiä verotusta keventäviä ratkaisuja tulee tehdä myöhemmin ensi vuonna palkkatilanteen selvittyä.

Alin työnantajan kansaneläkemaksu puolittava

Työnantajan kansaneläkemaksu on eräs tärkeimmistä työvaltaisista yrityksiä Suomessa rasittavista välillisistä kustannuksista. Tarmo Pukkilan johtama sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä on äskettäin todennut (STM:n työryhmuistioita 1999:11), että tarkoituksenmukaisin tapa keventää työnantajamaksuja tällä hetkellä

on työnantajan kansaneläkemaksun alentaminen nykyisen porrastuksen puitteissa. Hallitus ei kuitenkaan ole tehnyt asialle mitään.

Kansaneläkemaksun alennuksen kohdistaminen lakialoitteessa esitetyllä tavalla alimpaan poistoporrastusluokkaan merkitsee sitä, että alennus painottuu erityisesti työvoimavaltaiseen palvelutuotantoon ja pienituloisimpaan työvoimaan.

Kansaneläkemaksun alennus on perusteltua myös siksi, että nykyisillä maksuperusteilla kansaneläkevakuutusrahasto muodostuisi ylijäämäiseksi vuoden 2001 aikana.

Lakialoitteessa ehdotetaan työnantajan kansaneläkemaksun alimman poistoporrastusluokan puolittamista nykyisestä 2,4 prosentista 1,2 prosenttiin. Tämä kompensoitaisiin osin korottamalla kahta ylintä maksuluokkaa 0,5 prosenttiyksiköllä. Työnantajien työttömyysvakuutusmaksu alenee vastaavasti keskimäärin 0,35 prosenttia ensi vuonna työttömyysvakuutusrahastoon kertyneen ylijäämän johdosta, joten työnantajamaksut kokonaisuutena eivät olennaisesti nouse millään työnantajaryhmällä.

Samoin ehdotetaan, että kuntatyönantajan kansaneläkemaksua alennetaan nykyisestä 3,15 prosentista 2,8 prosenttiin. Tällä sekä työttömyysvakuutusmaksun alenemisesta johtuvalla verotulojen kasvulla kunnille kompensoidaan ne noin 600 miljoonan markan suuruiset tulomenetykset, joita aloitteemme kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen korottamisesta aiheuttaa.

Eläkeläisten sairausvakuutusmaksu poistettava kolmessa vuodessa

Lakialoitteessa ehdotetaan myös eläkkeensaajien ylimääräisen sairausvakuutusmaksun alentamista nykyisestä tasosta 0,8 pennillä äyriltä ensi vuonna. Hallitus on esittämässä tähän maksuun ensi vuodelle ainoastaan 0,35 prosentin alennusta. Tavoitteena on pienentää eläkkeensaajien ja muiden sairausvakuutusmaksun eroa

ja poistaa eläkeläisten ylimääräinen sairausvakuutusmaksu kokonaan kolmessa vuodessa. Maksun alentamisesta vallitsi ennen viime eduskuntavaaleja laaja yhteisymmärrys.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vuodelta 2000 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista ja työnantajan kansaneläkemaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vakuutetun sairausvakuutusmaksu

(kuten HE)

2 §

Sairausvakuutusmaksun korotus

Jos vakuutettu saa vuoden 2000 aikana eläketuloa, häneltä peritään sen estämättä, mitä sairausvakuutuslaissa säädetään, sairausvakuutusmaksua 1,60 penniä hänelle vuodelta 2000 toimitettavassa kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriltä. Tämä sairausvakuutusmaksun korotus on kuitenkin enintään 1,60 prosenttia veronalaisesta eläketulosta.

3 §

Työnantajan sairausvakuutusmaksu

(kuten HE)

4 §

Työnantajan kansaneläkemaksu

Sen estämättä, mitä kansaneläkelaisissa (347/1956) säädetään työnantajan kansaneläkemaksun määrästä ja perusteesta, työntekijän vuoden 2000 aikana suoritettujen ennakonpidätyksen alaisen palkan ja tuloverolain 77 §:ssä tarkoitettua

ulkomaantyötulosta rahana maksetun osan yhteismäärästä peritään työnantajan kansaneläkemaksua. Ulkomaantyötulon rahana maksettavaan osaan ei kuitenkaan lueta työnantajan maksamia työstä johtuvien kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne ovat tuloverolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaan verovapaita. Maksun suuruus on:

1) yksityiseltä työnantajalta ja valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettua valtion liikelaitokselta:

a) 1,20 prosenttia;

b) 4,50 prosenttia, jos liiketoimintaa harjoittavan työnantajan, joka on velvollinen suorittamaan valtiolle tuloveroa, tai tuloverolain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa harjoittavan elinkeinoyhtymän vuodelta 1997 toimitettua verotusta varten antamassa veroilmoituksessa ilmoitettujen kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista tekemien säännönmukaisten poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla vähintään 10 ja enintään 30 prosenttia samana verovuonna maksetuista palkoista; tai

c) 5,40 prosenttia, jos mainittujen poistojen määrä on yli 300 000 markkaa ja samalla yli 30 prosenttia sanottuna aikana maksetuista palkoista;

2) kunnalta, kuntayhtymältä ja kunnalliselta liikelaitokselta 2,8 prosenttia sekä evankelis-luterilaiselta kirkolta, sen seurakunnalta ja seura-

kuntayhtymältä sekä ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta 3,15 prosenttia;

3) valtiolta ja sen muulta laitokselta kuin valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettulta liikelaitokselta sekä Ahvenanmaan maakunnalta 3,95 prosenttia.

Jos työnantajan tilikausi ei ole päättynyt vuonna 1998, yksityisen työnantajan kansanelä-

kemaksun suuruutta määrättäessä käytetään vuoden 1997 verotusta varten annettuja tietoja sekä vastaavana aikana maksettuja palkkoja.

5 §

Voimaantulo
(kuten HE)

Helsingissä 9 päivänä marraskuuta 1999

Maria Kaisa Aula /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Katri Komi /kesk
Hannu Aho /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Niilo Keränen /kesk
Tanja Karpela /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Osmo Puhakka /kesk
Jaana Ylä-Mononen /kesk

Olavi Ala-Nissilä /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Tero Mölsä /kesk
Eero Lämsä /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Jari Leppä /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Mauri Salo /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Matti Vanhanen /kesk

